

»Det är lite jobbigt faktiskt« Sven-Olof Törnvall om skäggallergi

Nu börjar högsäsongen för de 43 auktoriserade tomtarna i föreningen Sveriges Tomtegille. Som vanligt måste Sven-Olof Törnvall tackla den utan yrkeskårens mest karaktäristiska arbetsredskap.

När upptäckte du det här?

– Jag har haft jobb där jag har behövt se respektabel ut, som chaufför och lokförare, så jag har

alltid rakat mig. Däremot har det kliat i hårbotten så länge jag kan minnas. Det tog ett tag innan någon förstod vad det var, men för 25-30 år sedan fick jag medicin. Det är en allergi som liknar psoriasis, säger läkarna. Vad jag vet har den inget eget namn. Om medicinen jag äter, Locoid, står det bara att den är avsedd för »akuta och långdragna tillstånd och vid behandling av vätskande hudsjukdomar«.

Vad händer om du låter skägget växa ut?

– Jag får klåda och eksem. Sedan jag blev invald i Tomtegillet 2001 har jag försökt odla skägg flera gånger. Det växer väldigt långsamt så det tar över två år att få det ordentligt långt. Då har jag gnidit in huden med den här medicinen, men det har inte hjälpt, det blir så tätt och varmt med skägget att det blir värre än i hårbotten. Jag stod ut ett eller två år åt gången men sedan gick det inte.

Är det ett stort handikapp som tomt att vara skäggallergiker?

– Inte egentligen, det finns ju bra lösskägg. Men de andra i Sveriges Tomtegille har riktiga skägg, så det känns ju lite... det är lite jobbigt faktiskt. Vi nordbor har i allmänhet bra skäggväxt och på det internationella tomtemötet i Köpenhamn i juli brukar vi från Sverige vara stolta över att nästan alla medlemmar har äkta skägg. Och man ser ju på dem som har riktigt skägg att det ser mysigt ut. Först sade jag att jag väl får gå ur gillet om jag inte kan ha skägg, men jag har fått dispens. De säger att det här med att vara tomt sitter i hjärtat, inte bara i utseendet. Och så är det ju.

Vad innebär det att vara tomt i hjärtat?

– Det handlar om en inställning till livet – att alltid vara vänlig och försöka undvika bråk. Jag har sett en del, bland annat som FN-soldat i Kongo i början av 60-talet. Det fick mig att sätta värde på livet och hur lugnt och bra vi har det här hemma i Svedala.

Vad gör ni i Sveriges Tomtegille?

– Syftet med föreningen är att bevara tomtetraditionen och föra den vidare. Vi är tomtar från hela Sverige som ses under hela året och umgås, vi är som en stor familj. Ibland är det fortbildning, som skorstenskryparträning eller grötätning inför mästerskapen i Gällivare och Köpenhamn.

Vad ingår i jobbet?

– På advent tar jag emot barnens önskelistor på torgen i Västerås och Surahammar, ibland sitter jag i gallerierna också. På julafton är det förstas fullt ös, då delar jag ut julklappar i en tio, femton familjer. Min största dröm är att komma med häst och släde men det är ju så sällan snö här. Kunderna brukar få välja om de vill ha en vanlig röd Coca cola-tomte eller en gammeltomte med mossgrön rock. Som gammeltomte har jag ett linskägg som jag har gjort själv, annars är det ett mer vanligt vitt lösskägg.

Hur blir man auktoriserad tomt?

– Man blir rekommenderad av en medlem, sedan går man som provtomte ett år innan man blir invald i Sveriges Tomtegille. Vi måste ju se vad det är för folk, att de inte spårar ur. Vi har haft problem med folk som kramas och pussas med mammorna

eller inte kan hålla sig från spriten. I Tomtegillet är vi noga med att alltid uppträda seriöst.

Finns det fusktomtar?

– Javisst, ibland möter man ju fulla tomtar i villakvarteren som knappt kan gå och stå. Många gånger ser de lite halvdana ut, med bara en täckjacka och mask. Masken skrämmar ju oftast barnen, ingen i gillet använder mask.

Blir du aldrig själv anklagad för fusk?

– Barnen säger ibland: »Du är ingen riktig tomte, du har ju inget riktigt skägg!« Då förklarar jag att jag är allergisk och det förstår de, för många barn är ju också allergiska mot saker.

Anna Froster

24 december Med hjälp av rödklädda män med eller utan lösskägg byter XX miljoner svenska julklappar ägare.